

7. Відходи від надання послуг з охорони здоров'я людей та ветеринарних і (чи) від пов'язаних з цим дослідних робіт.
8. Відходи вторинні від надання послуг зі збирання, видалення та оброблення відходів.

Загалом, за двома групами, налічено 38 укрупнених груп відходів. Ці групи є першим рівнем класифікації відходів – першою з чотирьох частин структури коду відходів. Кожна група відповідає виду економічної діяльності, в межах якої утворилися відходи (гармонізовано з кодами угруповань Класифікатора видів економічної діяльності).

Наступні рівні деталізації структури коду відходів такі:

- другий – фаза процесу, на якій утворилися відходи;
- третій – елемент процесу, від якого утворилися відходи;
- четвертий – вид відходів.

Якщо зіставляти цей перелік із запропонованою класифікацією відходів, то всі перелічені відходи можна віднести до групи промислових відходів.

Третій складник – класифікація послуг, пов'язаних із відходами. Сюди входить п'ять груп послуг [3]:

1. Послуги законодавчі у сфері утворення, використання, знешкодження та видалення відходів.
2. Послуги з організаційно-економічного управління відходами.
3. Послуги науково-технічні та техніко-методичні, пов'язані з відходами.
4. Послуги виробничо-технологічні щодо відходів.
5. Послуги з інфраструктурного забезпечення діяльності, пов'язаної з відходами.

Класифікація послуг, пов'язаних із відходами, також має чотири рівні. Перелічені групи становлять перший рівень – група послуг. Наступні рівні структури коду: вид послуг; узагальнена назва послуги; конкретна назва послуги. Отже, присвоєння коду для певного виду відходів є трудомістким процесом і потребує ґрунтовних знань.

Висновки. Проаналізовано основні законодавчі акти у сфері поводження з відходами.

1. Законодавчі акти, які є основоположними у сфері поводження з відходами, не узгоджені між собою і подають суперечливу інформацію, що ускладнює роботу користувачів.
2. У Законі України "Про відходи" відсутня чітка класифікація відходів. Наведені терміни логічно не пов'язані між собою і потребують уточнення.
3. Детального розгляду потребує термін "небезпечні відходи", адже в законі не наведено ні класифікації, ні груп відходів, які б відносились до цього виду відходів. Окремим питанням залишається віднесення відходів до класу небезпеки.
4. На основі Закону України "Про відходи" виділено три класифікаційні ознаки для структурування відходів – за місцем виникнення, за рівнем небезпеки та за можливістю повторного перероблення.
5. За вказаними класифікаційними ознаками сформовано структуру відходів.
6. У Класифікаторі відходів формування груп відходів відбувається за місцем їх утворення і пов'язано з Класифікатором видів економічної діяльності.

Література

1. Закон України "Про відходи". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws> – Назва з екрана.
2. Закон України "Про поводження з радіоактивними відходами". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws> – Назва з екрана.
3. Державний класифікатор відходів ДК 005-96. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://ukrstat.org/uk/work/klass200.n.htm> – Назва з екрана.

Вдович Ю.В. Сравнительный анализ категориально-терминологического аппарата действующего законодательства Украины в сфере обращения с отходами

Рассмотрены вопросы гармонизации понятийно-категориального аппарата основных законодательных актов Украины по вопросам обращения с отходами. Значительное внимание уделено анализу терминов, касающихся понятия "отходы", а также их логической взаимосвязи. На основе проведенного анализа определены основные проблемные вопросы по согласованию основных терминов в различных законодательных актах Украины и предложены пути их устранения. В частности, выделены три классификационных признака для структурирования отходов, предложено внести в Закон Украины "Об отходах" некоторые определения терминов, а также сформирована структура отходов.

Ключевые слова: отходы, законодательство относительно отходов, классификация отходов, структура отходов.

Vdovych Yu.V. The Comparative Analysis of Current Ukrainian Legislation on Terminology in the Field of Waste Management

The issues of main Ukrainian legislative acts on waste management harmonization are discussed. Special attention is paid to the analysis of terms related to the concept of "waste" and their logical interconnections. The problems in key terms harmonization in various legislative acts of Ukraine have been identified and the ways to solve them have been proposed. Also three classification criteria for structuring wastes and new definitions to the law on wastes are proposed. As result the waste structure is developed.

Key words: waste, legislation on waste, waste management, waste classification, waste structure.

УДК 349.6:341.24(477)[502.3:504.7*33:349.6]

Здобувач М.Г. Булгакова¹ –
НЛТУ України, м. Львів

СУЧАСНІ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОРГІВЛІ КВОТАМИ НА ВИКИДИ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ В УКРАЇНІ

Охарактеризовано сучасні економіко-правові проблеми щодо обмеження доступу до еколого-економічної інформації про торгівлю квотами на викиди парникових газів. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, які містять положення про доступ до екологічної інформації, зокрема інформації про міжнародні угоди в екологічній сфері. Обґрунтовано необхідність належного інформаційного забезпечення в Україні щодо укладених міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів та їх реалізації для сприяння впровадженню принципів прозорості використання коштів під час здійснення економіко-правового механізму із продажу квот на викиди парникових газів.

Ключові слова: зміна клімату, торгівля викидами, одиниці установленної кількості, парникові гази, екологічна інформація, міжнародні угоди.

¹ Наук. керівник: доц. І.А. Дубовіч, канд. геогр. наук

Актуальність дослідження. Однією з актуальних проблем в Україні є відсутність офіційних публікацій міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів, підписаних у 2009 р. році Державним агентством екологічних інвестицій України з Японією та Іспанією. На підставі цих угод Україна отримала майже 500 млн євро. Ці кошти повинні використовуватись в Україні для екологічних цілей [8]. Відповідно до законодавства України, громадяни України мають право на інформацію про міжнародні угоди в екологічній сфері, а також на інформацію стосовно використання фінансових ресурсів у процесі реалізації цих угод. Оскільки міжнародні угоди про продаж одиниць установленної кількості (ОУК) не опубліковані, то не відомо, якими є положення підписаних угод, можливі санкції у випадку нецільового використання коштів тощо. Така ситуація унеможливує громадський контроль за реалізацією механізму з міжнародної торгівлі квотами в Україні та створює передумови для зловживань у цій сфері.

Метою роботи є розроблення теоретичних засад та практичних рекомендацій щодо реалізації економіко-правового механізму, спрямованого на належне інформаційне забезпечення торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Оскільки питання торгівлі квотами на викиди парникових газів посідає важливе місце в еколого-економіко-правовій сфері, то зацікавленість науковців у цій проблематиці останнім часом зростає. Питання впровадження вуглецевого ринку в Україні вивчають вчені, серед яких: В.Г. Потапенко [9], І.М. Школа [11], О.В. Бабінська [11], Є.В. Хлобистов [10], М.В. Потабенко [10] та ін. Поряд із цим, проблеми доступу до еколого-економічної інформації про торгівлю квотами на викиди парникових газів та механізм використання коштів від продажу цих квот у наукових джерелах висвітлені недостатньо.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи вимоги міжнародних угод з питань зміни клімату, а також торгівлі квотами на викиди парникових газів, Україна має вирішити важливі кліматоохоронні та кліматорегулюючі еколого-економіко-правові завдання.

Україна є стороною Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй (ООН) та Кіотського протоколу до конвенції. Таким чином ці міжнародні документи, ратифіковані парламентом України, становлять частину національного законодавства України. У Кіотському протоколі визначені кількісні зобов'язання держав щодо скорочення та обмеження викидів парникових газів у відсотках до базового 1990 р. Відповідно до Кіотського протоколу, Україна зобов'язана не перевищувати рівень викидів парникових газів 1990 р. [5].

Для досягнення цих зобов'язань держави здійснюють торгівлю квотами на викиди парникових газів. Реалізація механізму з "міжнародної торгівлі викидами" передбачена Кіотським протоколом (ст. 17). З 2008 р. в Україні реалізуються гнучкі механізми Кіотського протоколу щодо зменшення викидів парникових газів. Важливість реалізації цих проектних механізмів для України не викликає сумніву, але еколого-економічна вигода від їх впровадження настане лише у випадку належної правової регламентованості та контролю за використанням коштів, які надходять в рамках Кіотського протоколу, та правильного розрахунку й моніторингу реального зменшення обсягів викидів парникових газів [2]. Без належного доступу до екологічної інформації, а також інформації економічного ха-

рактеру, наприклад щодо вартості проектів у цій сфері, вартості одиниці скорочення викидів, ефективна реалізація гнучких економічних механізмів Кіотського протоколу є неможливою.

Таким чином, щоб економіко-правовий механізм міжнародної торгівлі викидами сприяв екологізації української економіки і був доцільним в еколого-економічному аспекті, кошти від продажу ОУК повинні використовуватись на фінансово вигідні еколого-економічні проекти, спрямовані на зменшення обсягів викидів парникових газів.

Державне агентство екологічних інвестицій України (ДАЕІ) підписало міжнародні угоди про продаж ОУК Японії та Іспанії у 2009 р. Частина інформації про реалізацію проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій за цими угодами оприлюднюється. За договорами продажу одиниць (частин) установленної кількості викидів парникових газів з Японською стороною погоджено 707 проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій у 24 регіонах України з очікуваними скороченнями викидів парникових газів 166 тис. т CO₂-екв./рік [4]. Всього станом на 21 жовтня 2013 р. на розгляді ДАЕІ знаходяться 1648 проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій. За договорами продажу одиниць (частин) установленної кількості викидів парникових газів з Японською стороною погоджено проекти цільових екологічних (зелених) інвестицій загальною вартістю 3 813 млн грн. Зокрема це проекти у соціальній сфері: з капітального ремонту (теплосанатії) об'єктів соціальної сфери на загальну суму 1 921 млн грн; проект з технічного переоснащення світильників (23,4 млн грн); великомасштабні проекти: з будівництва очисних споруд для очищення шахтних вод (96,5 млн грн); з реконструкції котельні (62,3 млн грн); з комплексної модернізації вагонів Київського метрополітену (985 млн грн); з технічного переоснащення автомобілями з гібридною силовою установкою у Міністерстві внутрішніх справ України (380,7 млн грн); з реконструкції системи теплопостачання (149,7 млн грн); з впровадження раціонального споживання енергії з використанням сучасних високоефективних технологій на території Міжнародного дитячого центру "Артек" (194,9 млн грн) [3].

Варто звернути увагу на те, що ціна одиниці скорочення еквіваленту CO₂ за проектами схеми зелених інвестицій часто відрізняється у різних проектах. Відтак є проекти, в яких одиниця скорочення еквіваленту однієї тонни вуглекислого газу дорожча у 4-5 разів, ніж в інших проектах. Таким чином важливим є питання економічної доцільності низки проектів. З огляду на це, процедури відбору проектів, а також прийняття рішень про фінансування тих чи інших проектів повинні відбуватися прозоро, на основі чітких критеріїв, що є неможливим без належного забезпечення доступу до еколого-економічної інформації у сфері відбору проектів для фінансування та доступу до положень договорів про продаж ОУК [1, с. 58].

З огляду на те, що угоди про продаж ОУК не опубліковані в Україні та громадськості не забезпечено доступ до цієї інформації, то відповідно порушуються нормативні положення щодо обов'язкового оприлюднення міжнародних договорів України та права громадян на доступ до екологічної інформації, передбачені національним законодавством України (Закон України "Про доступ до публічної інформації" (п.п. 1, п. 1, ст. 5), Закон України "Про міжнародні догово-

ри і угоди" (ч. 1, ст. 21, ч. 3 ст. 22), Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" (ст. 9), зокрема міжнародними договорами, підписаними та ратифікованими Україною (Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція) та ін.). Відповідно до Закону України "Про міжнародні договори і угоди", чинні міжнародні договори України публікуються українською мовою в "Зібранні діючих міжнародних договорів України" та інших офіційних друкованих виданнях України; міжнародні договори України включаються в установленому порядку до Єдиного державного реєстру нормативних актів. Після укладення в Україні угод про продаж ОУК, це положення закону не виконано [1, с. 58].

ДАЕІ, як орган, уповноважений на провадження міжнародної діяльності за Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, здійснює укладення угод з продажу частин установленої кількості викидів парникових газів на підставі рішення Кабінету Міністрів України, погодженого з Міністерством економіки та Міністерством фінансів. З огляду на те, що ДАЕІ не подало на реєстрацію Міністерству юстиції України міжнародні договори щодо продажу ОУК, порушено вимоги міжнародного та національного законодавства України в частині бездіяльності, яка полягає у невживанні заходів щодо опублікування зазначених угод. Відповідно до Оргуської конвенції та Закону України "Про інформацію", угоди стосовно охорони, відтворення та використання природних ресурсів є екологічною інформацією. Така інформація не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом. Отже, договори про торгівлю ОУК є екологічною інформацією. Відповідно до Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" (ст. 9), кожен громадянин має право на доступ до екологічної інформації та оскарження у судовому порядку рішень дій чи бездіяльності у випадку порушення екологічних прав.

Варто також звернути увагу на те, що навіть у випадку наявності у міжнародних договорах про торгівлю ОУК інформації конфіденційного характеру, яка віднесена до такої категорії інформації у порядку, встановленому чинним законодавством України, тексти угод повинні бути опубліковані за виключенням конфіденційної інформації, оскільки конфіденційною є інформація, а не документ, як зазначено у Законі України "Про доступ до публічної інформації" (ч. 7 ст. 6).

Більше того, ДАЕІ (Наказом № 198 від 14.10.2013 р.) затверджено **перелік відомостей, що містять службову інформацію у ДАЕІ**. У цьому переліку є пункт, згідно з яким до службової інформації віднесено відомості, *умови конфіденційності яких передбачені договорами, контрактами, угодами Держекоінвестагентства та підприємствами, що входять до сфери управління Держекоінвестагентства*. Цей пункт суперечить вимогам чинного законодавства, а саме не відповідає критеріям, встановленим Законом України "Про доступ до публічної інформації" (ч.2 ст.6, ст. 9), згідно з яким допускається обмеження доступу до інформації та віднесення її до службової. Таким чином обмеження доступу до інформації про угоди із продажу ОВК не відповідає жодному із встановлених законодавством критеріїв.

Віднесення до інформації з обмеженим доступом відомостей, умови конфіденційності яких передбачені договорами, контрактами, угодами Держекоінвестагентства та підприємствами, що входять до сфери управління Держекоінвестагентства, яке не відповідає чинному законодавству, створює можливі передумови для обмеження доступу до інформації на підставі лише домовленостей ДАЕІ, що є незаконним. Адже за таких умов можливим є обмеження доступу до інформації, яка повинна бути відкритою відповідно до чинного законодавства України, якщо ДАЕІ домовляється про її закритість з іншими особами. Поряд із тим, угоди про продаж квот на викиди парникових газів в Україні не опубліковано. Більше того, ДАЕІ вживає усіх можливих заходів для подальшого обмеження доступу до інформації у цій сфері всупереч вимогам чинного законодавства. Так, Наказом про доповнення Переліку відомостей, що містять службову інформацію у Держекоінвестагентстві № 206 від 22.10.2013, обмежено доступ до інформації про відомості, що містять фінансову звітність аудитора та технічну звітність інспектора, які отримані під час процедури моніторингу за договорами продажу ОУК. Це також свідчить про послідовність заходів, спрямованих на обмеження доступу до інформації про угоди із продажу квот на викиди парникових газів та фінансової інформації щодо їх реалізації.

Отже, незважаючи на те, що Україна є учасницею Оргуської конвенції, одним з основоположних засад якої є забезпечення громадськості доступу до екологічної інформації, питання належного доступу до екологічної інформації шляхом здійснення активного інформування органами державної влади та пасивного інформування у відповідь на запити громадян є проблемним в Україні. При цьому така ситуація була наслідком цілеспрямованої політики закритості влади в екологічній та економічній сферах. Сьогодні інформаційне забезпечення реалізації угод в еколого-економічній сфері повинно бути змінено відповідно до вимог законодавства України.

Висновки:

1. Угоди про торгівлю ОУК повинні бути опубліковані в офіційних виданнях України.
2. ДАЕІ зобов'язане забезпечити доступ громадськості до еколого-екологічної інформації про витрати у сфері реалізації схеми зелених інвестицій та критерії і процедури відбору проектів схеми зелених інвестицій.
3. Підзаконні нормативно-правові акти, які приймаються з метою послідовного обмеження доступу до екологічної інформації, мають бути скасовані, оскільки вони суперечать чинному законодавству України.
4. Сьогодні необхідно розробити економіко-правовий механізм щодо контролю за використанням коштів, які отримує Україна від продажу квот на викиди парникових газів, та забезпечити належний доступ до інформації про таку контролюючу діяльність.

Література

1. Булгакова М.Г. Особливості доступу до еколого-економічної інформації про торгівлю квотами на викиди парникових газів в Україні / М.Г. Булгакова // Кримський економічний вісник : зб. наук. праць. – 2012. – № 1 (01). – Ч. 1. – С. 57-59.
2. Дубовіч І.А. Зміна клімату та економіко-правовий механізм у сфері міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів / І.А. Дубовіч, М.Г. Булгакова // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.13. – С. 79-85.

3. Інформація щодо стану розгляду, схвалення та реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій (від 22.10.2013 р.). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.seia.gov.ua/seia/control/main/uk/publish/article/636651>.

4. Інформація щодо стану розгляду, схвалення та реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій (від 30.12.2013 р.). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.seia.gov.ua/seia/control/main/uk/publish/article/636722>.

5. Київський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=995_801.

6. Указ президента України "Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України" (від 6.04.2011 р., № 395/2011). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/395/2011>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів міжвідомчого характеру" (від 17.06.1994 р., № 422). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/422-94-%D0%BF>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку розгляду, схвалення і реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пов'язаних з реалізацією таких проектів і виконанням зобов'язань сторін Київського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату" (від 22.02.2008 р., № 221). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/221-2008-%D0%BF>.

9. Потапенко В.Г. Проблеми та перспективи формування вуглецевого ринку в Україні / В.Г. Потапенко // Економічний часопис-XXI : наук. журнал. – 2010. – Вип. 11-12. – С. 18-22.

10. Хлобистов С.В. Еколого-економічна оцінка механізму контролю за викидами парникових газів / С.В. Хлобистов, М.В. Потапенко // Механізм регулювання економіки : Міжнар. наук. журнал. – Суми : Вид-во СумДУ. – 2007. – № 3. – С. 23-29.

11. Школа І.М. Вуглецевий ринок як інструмент реалізації стратегії сталого низьковуглецевого розвитку / І.М. Школа, О.В. Бабінська // Маркетинг і менеджмент інновацій : Міжнар. наук. журнал. – Суми : Вид-во СумДУ. – 2012. – № 4. – С. 347-353.

Булгакова М.Г. Современные экономико-правовые проблемы информационного обеспечения торговли квотами на выбросы парниковых газов в Украине

Охарактеризованы современные экономико-правовые проблемы доступа к эколого-экономической информации о международных соглашениях по торговле квотами на выбросы парниковых газов. Проанализированы основные нормативно-правовые акты, содержащие положения о доступе к экологической информации, в том числе информации о международных договорах в экологической сфере. Обоснована необходимость качественного информационного обеспечения в Украине о заключенных международных соглашениях с продажи квот на выбросы парниковых газов и их реализации для внедрения принципов прозрачности использования средств при осуществлении экономико-юридического механизма продажи квот на выбросы парниковых газов.

Ключевые слова: изменение климата, торговля выбросами, единицы установленного количества, парниковые газы, экологическая информация, международные соглашения.

Bulgakova M.G. Modern Economic and Legal Problems of Information Support of International Greenhouse Gas Emissions Quotas Trading Agreements in Ukraine

Current economic and legal problems of restricting access to environmental and economic information about international greenhouse gas emissions quotas trading agreements are characterized. The basic regulations that contain provisions on access to environmental information and information about international agreements in environmental sphere are analysed. The necessity of appropriate information support on international greenhouse gas emissions quotas trading agreements and their implementation to assure transparency principles application, while introduction of economic environmental greenhouse gas emissions quotas trading mechanism, is justified.

Key words: climate change, emission trading, assigned amount units, greenhouse gases, environmental information, international treaties.

УДК 504/062/2:630*643(477.83)

Доц. Л.І. Максимів, канд. екон. наук;
магістр І.В. Юсько – НЛТУ України, м. Львів

РОЛЬ ЕКО-КОНТРОЛІНГУ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Визначено сутність еко-контролінгу як нового напрямку теорії та практики обліку, контролю й аналізу діяльності підприємства в сфері охорони довкілля, його місце в системі управління підприємством в умовах перманентних змін економічного середовища й екологічних викликів. Окреслені завдання еко-контролінгу, предметом якого, на відміну від управлінського обліку, є ширше коло питань, пов'язаних із забезпеченням ефективної діяльності підприємства у довготерміновій перспективі з урахуванням вимог охорони довкілля. Запропоновано механізм функціонування системи еко-контролінгу, який охоплює етапи планування, аналізу і регулювання діяльності підприємства в сфері охорони довкілля. Обґрунтовано доцільність запровадження еко-контролінгу як сукупності завдань планування, обліку, контролю, аналізу та аудиту екологічних аспектів діяльності промислових підприємств. Особливу увагу приділено розподілу екологічних витрат і складанню еко-балансів сировини, продукції, виробництва, підприємства і місця його розташування як інструментів екологічного менеджменту. Схеми еко-балансів розроблено на прикладі целюлозно-паперового виробництва.

Ключові слова: еко-контролінг, еко-баланс, підприємство, виробництво, продукція, екологічні витрати.

Сучасні економічні відносини, ринкова конкуренція вимагають від підприємств постійного вдосконалення, готовності до змін економічного середовища, нормативно-правових вимог. Підприємства, які прагнуть стабільності у мінливому ринковому середовищі, повинні відповідати міжнародним і національним вимогам щодо виробництва та якості продукції, бути відкритими для зовнішнього світу. Наявність глобальної екологічної кризи спонукає до дедалі більш повного врахування екологічних аспектів у процесі господарювання.

В умовах інтегрування України у світові товарні ринки зростає інтерес економічних суб'єктів до створення дієвих систем контролю за дотриманням екологічних вимог, оскільки невиконання законодавчих вимог і правил може стати причиною значних витрат і втрат. Підприємства, що забруднюють довкілля, повинні надавати інформацію про свою діяльність у галузі природокористування. Відсутність такої інформації може створювати серйозні ризики для інвесторів і власників: вклавши сьогодні засоби у виробництво, вони вже завтра можуть зазнати значних втрат у вигляді штрафів, витрат на ліквідацію наслідків екологічних катастроф тощо.

Як система спостереження за природоохоронною діяльністю підприємства виділилась нова галузь наукової дисципліни контролінг – екоконтролінг – як напрям теорії та практики обліку, контролю й аналізу діяльності підприємства в сфері охорони довкілля. Під терміном "контролінг" у зарубіжній літературі розуміють спеціально сконструйовану систему на основі інтегрування методів планування, обліку, аналізу, нормування, контролю й управління, яка забезпечує отримання, оброблення й узагальнення інформації про діяльність підприємства. Контролінг – це концепція ефективного управління фірмою і забезпечення її довготермінового існування [5].

Відповідно до цього визначення Е. Майєра, можна трактувати екоконтролінг як концепцію філософії поведінки підприємства, що ґрунтується на викорис-